

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu Edukacja dla bezpieczeństwa w zakresie podstawowym dla klasy I szkoły ponadgimnazjalnej

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
1. Lekcja organizacyjna	Uczeń: Zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania.	Uczeń: Zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania.	Uczeń: Zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania.	Uczeń: Zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania.	Uczeń: Zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania.
Dział 1. System obronności Rzeczypospolitej Polskiej					
1.1. Polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa państwa.	Uczeń: - wymienia polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa państwa; - wskazuje czynniki zagrażające bezpieczeństwu państwa; - wie, co to jest NATO i UE.	Uczeń: - rozumie pojęcia: polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa; - wymienia i omawia polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa państwa; - wie, co to jest NATO i UE. - zna pojęcia: koalicja, sojusz.	Uczeń: - wskazuje zmiany, jakie wiążą się ze wstąpieniem Polski do NATO i UE; - omawia zadania Sił Zbrojnych RP; - wskazuje i omawia główny cel bezpieczeństwa militarnego kraju. - wskazuje różnicę między koalicją a sojuszem;	Uczeń: - wskazuje i omawia poszczególne ogniwa systemu obronności Rzeczypospolitej Polskiej.	Uczeń: - wyjaśnia przyczyny i skutki wstąpienia Polski do NATO i UE.
1.2. Powinności obronne obywateli.	Uczeń: - wymienia powinności obronne	Uczeń: - wie, w jakich sytuacjach obywatel	Uczeń: - wskazuje i omawia obowiązki	Uczeń: - wymienia i omawia zadania obronne,	Uczeń: - zna zakres działania wojskowych komend

	obywateli; - wymienia konstytucyjne obowiązki obywatela.	może być powołany do Sił Zbrojnych RP; - rozumie pojęcia: świadczenie osobiste i świadczenie rzeczowe; - omawia obowiązki obywatela wobec ojczyzny; - wyjaśnia, czym jest powszechny obowiązek obrony.	wynikające z przydziałów mobilizacyjnych; - wymienia i omawia powinności obywateli RP; - wymienia i omawia formy powszechnego obowiązku obrony; - zna pojęcia: żołnierz rezerwy, ryczałt.	które można realizować w czasie pokoju; - uzasadnia konieczność uczestnictwa w ćwiczeniach samoobrony na wypadek działań wojennych.	ubezpieczeń; - lokalizuje w swoim miejscu zamieszkania wojskowe komendy ubezpieczeń; - zna kategorie zdolności do czynnej służby wojskowej.
Dział 2. Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej					
2.1. Organizacja Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (SZ RP).	Uczeń: - potrafi wyjaśnić, czym są Siły Zbrojne i jakie są ich zadania;	Uczeń: - omawia zadania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej; - wie, kto kieruje Siłami Zbrojnymi w czasie pokoju i w czasie wojny; - wyjaśnia skrót NSR.	Uczeń: - omawia rolę NSR w SZ RP; - omawia zadania: Szefa Sztabu Generalnego, dowódcy okręgu wojskowego, szefów wojewódzkich Sztabów Wojskowych.	Uczeń: - omawia zadania Dowódcy Operacyjnego Sił Zbrojnych i Szefa Inspektoratu Sił Zbrojnych; - uzasadnia konieczność reformowania polskiej armii.	Uczeń: - omawia główne reformy, jakie przeprowadzono w polskiej armii; - wskazuje jednostki wojskowe stacjonujące w pobliżu jego miejscowości oraz omawia ich zadania i znaczenie, - wie, kto to jest Marszałek Polski.
2.2. Rodzaje wojsk oraz służb w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej polskiej.	Uczeń: - wymienia rodzaje wojsk oraz służb wchodzących w skład Sił Zbrojnych;	Uczeń: - wymienia podstawowe uzbrojenie Wojsk Lądowych;	Uczeń: - charakteryzuje zadania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;	Uczeń: - omawia podział i zadania jednostek wchodzących w skład Sił Zbrojnych	Uczeń: - zdobywa z różnych źródeł informacje na temat misji pokojowych, w

	- zna pojęcie Służby Specjalne.	- wymienia zadania wojsk wchodzących w skład Sił Powietrznych; - wymienia uzbrojenie Wojsk Lotniczych - wymienia zadania Marynarki Wojennej; - potrafi wymienić podstawowe zadania Żandarmerii Wojskowej.	- omawia zadania Wojsk Lądowych; - wie, jakie jednostki wchodzą w skład Służb Specjalnych Rzeczypospolitej Polskiej; - wymienia jednostki wchodzące w skład Wojsk Lądowych; - wymienia rodzaje wojsk wchodzących w skład Sił Powietrznych; - wie, co to jest Żandarmeria Wojskowa; - wie, co to jest stopień wojskowy;	Rzeczypospolitej Polskiej.	których biorą udział SZ RP.
Dział 3. Ochrona ludności i obrona cywilna					
3.1. Międzynarodowe Prawo Humanitarne.	Uczeń: -wyjaśnia podstawowe zasady Międzynarodowego Prawa Humanitarnego.	Uczeń: - wie, co to jest umowa międzynarodowa; - wymienia zadania Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża; - wymienia zadania Konwencji Genewskiej.	Uczeń: - wie, kim był Henry Dunant; - omawia założenia Konwencji Genewskiej; - wymienia najważniejsze dokumenty Międzynarodowego Prawa	Uczeń: - uzasadnia konieczność utworzenia Międzynarodowego Prawa Humanitarnego; - omawia najważniejsze dokumenty Międzynarodowego	Uczeń: - zapoznaje się z wybranym przez siebie tekstem MPH i go prezentuje; - odnajduje w swojej okolicy budynki oznaczone symbolami ochrony ogólnej lub specjalnej; - wyjaśnia, dlaczego

			Humanitarnego; - omawia postanowienia konwencji Haskiej z 1954 roku.	Prawa Humanitarnego; - wie, kim jest kombatant w myśl MPH; - wie, czym zajmował się Trybunał Norymberski; - wyjaśnia powód powołania Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze.	zastosowano taką ochronę; - omawia zbrodnie ludobójstwa XX wieku.
3.2. Systemy ostrzegania przed zagrożeniami.	Uczeń: - wie, jak zachować się w sytuacji zagrożenia; - rozpoznaje rodzaje sygnałów alarmowych; - wie, jakie urządzenia wykorzystuje się do ogłaszania i odwoływania alarmów; - zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu.	Uczeń: - zna rodzaje alarmów i komunikatów ostrzegawczych; - omawia zadania Obrony Cywilnej; - zna rodzaje alarmów i sposoby ich ogłaszania oraz odwoływania.	Uczeń: - omawia zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu powietrznego i alarmu o skażeniach; - przedstawia procedury postępowania po ogłoszeniu zagrożeń.	Uczeń: - omawia cele ostrzegania ludności przed zagrożeniami; - ustala liczbę i lokalizację syren alarmowych w swojej miejscowości lub jej pobliżu; - zna sposoby przeciwdziałania panice.	Uczeń: - przygotowuje prezentację multimedialną przedstawiającą system ostrzegania przed zagrożeniami.
3.3. Ewakuacja osób i mienia.	Uczeń: - potrafi	Uczeń: - wymienia rodzaje	Uczeń: - wyjaśnia, na czym,	Uczeń: - omawia zadania	Uczeń: - przygotowuje plan

	<p>odpowiednio zachować się w czasie ewakuacji;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcie: samoewakuacja; - wie, w jaki sposób przygotować się do ewakuacji. - zna drogi ewakuacyjne w szkole; - omawia zasady ewakuacji ludności i środków materiałowych. 	<p>ewakuacji;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu ewakuacji; - wie, jakie są cele ewakuacji mienia. 	<p>polega ewakuacja I, II i III stopnia;</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowuje listę rzeczy, które należy zabrać w przypadku ewakuacji; - omawia czynności, które należy wykonać po ogłoszeniu ewakuacji - wyjaśnia, w jakiej sytuacji dokonuje się ewakuacji mienia; - zna zasady ewakuacji z budynku szkoły. 	<p>władz lokalnych oraz odpowiednich służb podczas ewakuacji;</p> <ul style="list-style-type: none"> - planuje samoewakuację. - potrafi ewakuować się w trybie nagłym; - wyjaśnia zasady zaopatrzenia ewakuowanej ludności w żywność i wodę; - uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice. 	<p>ewakuacji budynku szkoły.</p>
<p>3.4. Sposoby ochrony zwierząt.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje sposoby i środki ochrony zwierząt. - 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia zasady obowiązujące w czasie ewakuacji zwierząt; - wymienia sposoby przystosowania i uszczelniania budynków inwentarskich; - wymienia miejsca, do jakich ewakuuje się zwierzęta. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia potrzebę ochrony zwierząt gospodarskich; - omawia warunki, jakie należy zapewnić zwierzętom w czasie ewakuacji; - wskazuje osoby odpowiedzialne za planowanie ewakuacji zwierząt na obszarze województwa i powiatu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia niezbędne ilości pożywienia, jakie należy zapewnić ewakuowanym zwierzętom; - opisuje warunki, w jakich powinny przebywać ewakuowane zwierzęta. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje plan ewakuacji zwierząt z gospodarstwa rolnego na wypadek: <ul style="list-style-type: none"> • powodzi • pożaru • zagrożenia chemicznego • zagrożenia bakteriologicznego.
<p>Dział 4. Zagrożenia naturalne</p>					

<p>4.1. Zagrożenia naturalne.</p>	<p>Uczeń: - potrafi wymienić zagrożenia naturalne; - wie, jakie zagrożenia naturalne występują na terenie naszego kraju; - zna zasady postępowania podczas różnorodnych zagrożeń.</p>	<p>Uczeń: - omawia zagrożenia naturalne; - wyjaśnia, jak należy zachować się podczas trzęsienia ziemi; - wie, jak zachować się w przypadku wystąpienia osuwisk.</p>	<p>Uczeń: - wie, jak należy zachować się w górach przed wyjściem na szlak; - potrafi prawidłowo zachować się w przypadku zejścia lawiny.</p>	<p>Uczeń: - opisuje, w jaki sposób sygnalizuje potrzebę pomocy w górach; - przygotowuje plan wycieczki w góry z zachowaniem wszelkich środków ostrożności; - potrafi przygotować dokładny plan reagowania w sytuacjach kryzysowych.</p>	<p>Uczeń: - omawia skutki działania zagrożeń naturalnych w naszym kraju na przestrzeni ostatnich lat; - wie, gdzie w Polsce na przestrzeni ostatnich lat miały miejsce powodzie i trzęsienia ziemi; - wie, gdzie w najbliższej okolicy wyznaczono miejsca zbiórki na wypadek ewakuacji.</p>
<p>4.2. Zagrożenia naturalne związane ze zjawiskami atmosferycznymi.</p>	<p>Uczeń: - wie, jak zachować się czasie burzy, wichrów i powodzi; - wie, jak należy chronić się przed działaniem niskiej i wysokiej temperatury; - wymienia źródła zagrożeń w najbliższym otoczeniu.</p>	<p>Uczeń: - wie, dlaczego należy sprawdzać prognozę pogody; - zna procedury postępowania w czasie burzy i wichury; - zna procedury postępowania w czasie zagrożenia powodziowego i powodzi.</p>	<p>Uczeń: - potrafi udzielić pomocy osobie, która uległa przegrzaniu lub wyziębieniu; - wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w najbliższym otoczeniu;</p>	<p>Uczeń: - wie, w jakich krajach istnieje wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia trzęsienia ziemi; - charakteryzuje zagrożenia naturalne na świecie; - podaje przykłady zagrożeń, które wystąpiły w ostatnich latach; - wie, gdzie w jego województwie</p>	<p>Uczeń: - samodzielnie opracowuje mapę zagrożenia powodziowego dla wybranego województwa. - przygotowuje prezentację przedstawiającą procedury postępowania w czasie zagrożeń naturalnych.</p>

				znajdują się zapory wodne, ocenia ryzyko powodzi na wypadek ich przerwania.	
4.3. Zagrożenia cywilizacyjne.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna źródła powstawania pożarów; - wie, jak zachować się podczas pożaru; - zna numery alarmowe do poszczególnych służb ratunkowych; - zna objawy zatrucia CO; - omawia zasady postępowania podczas epidemii; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia źródła epidemii; - wie, jakie niebezpieczeństwo może stanowić zatrucie tlenkiem węgla; - potrafi postępować w wypadku zatrucia CO; - wie, jak zapobiegać zatruciu czadem; - wie, jak postępować w czasie epidemii; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia procedury postępowania w czasie epidemii, - wie, jakie są najczęstsze przyczyny zezadzenia. - wyjaśnia, na czym polega właściwe postępowanie w momentach wystąpienia poszczególnych zagrożeń; - uzasadnia konieczność przestrzegania bezpieczeństwa własnego i innych ludzi podczas różnorodnych zagrożeń; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje pełną listę służb i instytucji w okolicy, do których można zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia; - omawia sposoby przeciwdziałania panice. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje prezentację na temat największych epidemii na przestrzeni wieków.
4.4. Zagrożenia techniczne.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia zagrożenia techniczne; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna procedury postępowania w razie katastrofy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia procedury postępowania w wypadku katastrofy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna tablice oznaczające materiały niebezpieczne w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje argumenty za i przeciw powstaniu elektrowni

	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia zasady działania w przypadku wystąpienia katastrof i awarii technicznych; - przedstawia zasady przestrzegania bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia. 	<p>budowlanej lub komunikacyjnej;</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia zasady przestrzegania bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia; - wyjaśnia zasady postępowania związane z wyszukiwaniem i wynoszeniem uszkodzonych oraz zagrożonych z rejonów porażenia. 	<p>budowlanej i komunikacyjnej;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna procedury postępowania na wypadek uwolnienia materiałów niebezpiecznych; - uzasadnia konieczność przestrzegania bezpieczeństwa własnego i innych ludzi podczas różnorodnych zagrożeń; - przedstawia sposoby przeciwdziałania panice. 	<p>transportu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia przyczyny powstawania zagrożeń technicznych. - wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w swoim najbliższym otoczeniu. - wyjaśnia, na czym polega właściwe postępowanie w momentach wystąpienia poszczególnych zagrożeń; 	<p>jądrowej w Polsce.</p>
4.5. Zagrożenie terroryzmem.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, jak postępować w przypadku podłożenia bomby, niebezpiecznej przesyłki oraz samochodu pułapki; - wie, jak rozpoznać niebezpieczną przesyłkę i samochód pułapkę. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, co to jest terroryzm; - potrafi wymienić przejawy terroryzmu; - wymienia motywy ataków terrorystycznych; - omawia kryteria, które świadczą o tym, że przesyłka jest niebezpieczna. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, w jaki sposób rozmawiać z osobą, która twierdzi, że podłożyła bombę; - charakteryzuje motywy ataków terrorystycznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje dramę, podczas której ćwiczy zachowanie się na wypadek ataku terrorystycznego; - wskazuje sposoby przeciwdziałania panice. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia przyczyny i skutki najbardziej spektakularnych zamachów terrorystycznych, które miały miejsce w XX i XXI wieku.
4.6. Zachowanie	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

w trakcie ataku terrorystycznego.	<ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcie: żywa bomba; - wie, jak postępować z osobą niebezpieczną; - wie, jak zachować się po zamachu bombowym, w sytuacji zasadniczej; - potrafi właściwie ocenić sytuację zagrożenia. 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, jak powinna zachować się osoba będąca zakładnikiem; - wie, jak należy zachować się podczas szturmowania jednostki antyterrorystycznej; - wie, jak zachować się w sytuacji wybuchu bomby w środkach komunikacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia i charakteryzuje motywy ataków terrorystycznych; - wie, jak zachować się w czasie ataku terrorystycznego na imprezie masowej; - charakteryzuje zachowanie osoby, która chce dokonać samobójczego ataku terrorystycznego; - omawia procedury postępowania w trakcie szturmowania jednostki antyterrorystycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia procedury postępowania w sytuacji ataku terrorystycznego w trakcie imprezy masowej; - bierze udział w symulacji, podczas której ćwiczy zachowanie się na wypadek ataku terrorystycznego w trakcie imprezy masowej - wskazuje sposoby przeciwdziałania panice. 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie przygotowuje prezentację omawiającą zasady postępowania w czasie ataku terrorystycznego; - opracowuje plan postępowania w trakcie ataku terrorystycznego na hale sportową podczas zawodów.
4.7. Sytuacje kryzysowe w domu, szkole oraz miejscu wypoczynku.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, co to jest sytuacja kryzysowa; - wymienia przyczyny sytuacji kryzysowych; - wymienia rodzaje sytuacji kryzysowych; - wie, jak zachować się, gdy jest uczestnikiem lub świadkiem sytuacji kryzysowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia sposoby zachowania się w poszczególnych sytuacjach kryzysowych; - wie, co to jest zespół stresu pourazowego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje zespół stresu pourazowego; - omawia kolejne kroki zarządzania sytuacją kryzysową; - charakteryzuje metody służące do identyfikacji zagrożeń. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowuje procedury postępowania w wybranych sytuacjach kryzysowych; - ćwiczy sposoby zachowania się w wybranych sytuacjach kryzysowych; - omawia koncepcję trójkąta kryminalnego; - prezentuje model 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje plan zarządzania kryzysowego dla swojego miejsca zamieszkania; - omawia go.

	- wymienia źródła zagrożeń w domu, szkole, miejscach wypoczynku.			interwencji kryzysowej; - wskazuje sposoby przeciwdziałania panice.	
4.8. Zasady bezpiecznego życia: unikaj, przewiduj, reaguj.	Uczeń: - wie, co może stanowić zagrożenie w jego najbliższym otoczeniu; - zna zasady bezpiecznego życia; - wie, na co należy zwrócić uwagę, gdy znajdzie się w nowym miejscu.	Uczeń: - omawia elementy trójkąta bezpieczeństwa; - wymienia cechy charakteru niezbędne, aby pokierować działaniami ratowniczymi.	Uczeń: - wymienia czynniki wpływające na umiejętność zachowania się w sytuacji kryzysowej; - omawia schemat postępowania w sytuacji kryzysowej; - przedstawia sposoby przygotowania się na wystąpienie sytuacji kryzysowej.	Uczeń: - wymienia jednostki, które dbają o infrastrukturę bezpieczeństwa w jego najbliższej okolicy; - przygotowuje plan działania w następujących sytuacjach: -wybuch paniki w hali widowiskowo – sportowej; -zawalenie budynku (postępowanie przed przyjazdem służb ratowniczych).	Uczeń: - przygotowuje prezentację przedstawiającą sposoby zapobiegania zagrożeniom występującym w najbliższym otoczeniu. - przygotowuje plakat zawierający informacje na temat elementów, na które należy zwrócić uwagę, gdy się przebywa w nowym miejscu.
Dział 5. Zagrożenia czasu wojny					
5.1. Broń współczesnego pola walki.	Uczeń: -wymienia rodzaje broni konwencjonalnej współczesnego pola walki.	Uczeń: - wymienia środki zaliczane do broni precyzyjnej; - dokonuje podziału broni współczesnego pola walki;	Uczeń: - charakteryzuje broń współczesnego pola walki; - wyjaśnia, dlaczego współcześnie coraz większego znaczenia	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego współczesne rodzaje broni ewaluują w kierunku coraz bardziej złożonych systemów;	Uczeń: - przygotowuje prezentację dotyczącą produkowanego w Polsce uzbrojenia współczesnego pola walki.

		- wyjaśnia znaczenie terminów: broń biała, broń strzelecka, broń artyleryjska, broń pancerna, broń precyzyjna, broń radioelektroniczna.	nabiera broń radioelektroniczna.	- przygotowuje zasady postępowania z bronią strzelecką, omawia je.	
5.2. Broń jądrowa i broń biologiczna.	Uczeń: - wie, co to jest broń masowego rażenia; - zna podział broni masowego rażenia; - omawia broń jądrową i biologiczną.	Uczeń: - wie, jakie zastosowanie ma energia jądrowa w czasie pokoju; - wymienia zakażenia wywołane przez różne rodzaje broni biologicznej; - omawia podział broni masowego rażenia.	Uczeń: - omawia zakażenia wywołane przez różne rodzaje broni biologicznej; - charakteryzuje rodzaje broni jądrowej; - omawia podstawowe czynniki rażenia wybuchu jądrowego; - omawia oznaki ataku bronią biologiczną; - omawia podstawowe zabezpieczenia przed skutkami użycia broni biologicznej.	Uczeń: - przedstawia i charakteryzuje międzynarodowy dokument regulujący posiadanie przez państwa broni biologicznej; - omawia sposoby przenoszenia drobnoustrojów broni biologicznej; - charakteryzuje rodzaje broni biologicznej.	Uczeń: - przygotowuje informacje dotyczące wypadków zastosowania broni masowego rażenia; - przygotowuje prezentację przedstawiającą zastosowanie energii jądrowej w przemyśle, medycynie, sztuce i archeologii.
5.3. Broń chemiczna.	Uczeń: - zna rodzaje broni chemicznej; - omawia bojowe środki trujące,	Uczeń: - zna podział bojowych środków trujących; - zna podstawowy	Uczeń: - charakteryzuje bojowe środki trujące; - wymienia toksyczne	Uczeń: - omawia podział broni chemicznej; - charakteryzuje właściwości	Uczeń: - korzystając z różnych źródeł przygotowuje prezentację przedstawiającą broń

	- przedstawia bojowe środki zapalające.	podział bojowych środków zapalających; - omawia rodzaje i sposób działania bojowych środków trujących; - wymienia rodzaje bojowych środków zapalających.	środki przemysłowe; - zna przeznaczenie bojowych środków zapalających; - omawia podstawowe działania indywidualne zabezpieczające przed skutkami zastosowania broni chemicznej i biologicznej.	bojowych środków trujących; - przygotowuje listę międzynarodowych aktów prawnych regulujących zastosowanie broni konwencjonalnej i broni masowego rażenia.	masowego rażenia.
5.4. Indywidualne środki ochrony przed skażeniami lub skutkami użycia broni masowego rażenia.	Uczeń: -wymienia indywidualne środki ochrony przed bronią masowego rażenia; -zna zasady ich działania; - zna zastępcze środki ochrony ludności.	Uczeń: - charakteryzuje indywidualne środki ochrony skóry dróg oddechowych i skóry przed skażeniami; - przedstawia środki ochrony dróg oddechowych; - wskazuje środki ochrony skóry.	Uczeń: - wymienia zastępcze środki ochrony dróg oddechowych; - omawia zastępcze sposoby ochrony skóry przed skażeniami; - ocenia stopień zagrożenia w wypadku uwolnienia trujących środków przemysłowych; - wymienia zakłady chemiczne znajdujące się w okolicy.	Uczeń: - charakteryzuje indywidualne środki ochrony przed skażeniami.	Uczeń: - organizuje spotkanie z osobą, która w jego miejscowości zajmuje się indywidualnymi środkami ochrony przed skażeniami.
5.5. Zbiorowe środki ochrony ludności.	Uczeń: - wymienia rodzaje budowli ochronnych; - zna zasady ich	Uczeń: - opisuje przeznaczenie schronu;	Uczeń: - wie, jakie obiekty w jego okolicy mogą pełnić funkcje	Uczeń: - wymienia budowle ochronne w swoim województwie, które	Uczeń: - przygotowuje mapę swojej miejscowości z zaznaczonymi na niej

	działania.	- wie, w jakiej sytuacji tworzy się szczeliny przeciwlotnicze; - wie, co to są: ukrycia, zastępcze budowle ochronne; - zna zasady zachowania się w budowlach ochronnych.	zastępczych budowli ochronnych; - omawia rodzaje ukryć i ich przeznaczenie.	obecnie mają znaczenie historyczne i są przeznaczone do zwiedzania.	istniejącymi budowlami ochronnymi.
5.6. Postępowanie ludności w rejonach rażenia bronią współczesnego pola walki.	Uczeń: - zna uniwersalne zasady postępowania w rejonach rażenia bronią konwencjonalną; - omawia zasady ewakuacji z terenów zagrożonych.	Uczeń: - wie, co to jest rejon rażenia bronią konwencjonalną; - zna zasady zachowania w terenie skażonym; - wie, co to jest rejon rażenia bronią: jądrową, chemiczną, biologiczną; - wyjaśnia, na czym polega ewakuacja III stopnia.	Uczeń: - omawia zasady zachowania się w rejonie rażenia bronią konwencjonalną; - przygotowuje listę podstawowych czynności, które należy wykonać w sytuacji przebywania w rejonie rażenia bronią biologiczną; - omawia indywidualne i zbiorowe środki ochrony ludności.	Uczeń: - charakteryzuje elementy organizacyjne ewakuacji ludności zapewniające jej sprawny przebieg; - sprawdza, czy w jego rejonie zamieszkania znajdują się budowle strategiczne, które mogą stać się obiektem ataku wojennego.	Uczeń: - przygotowuje plan postępowania w sytuacji zagrożeń wynikających z użycia broni współczesnego pola walki (przygotowuje komunikaty ostrzegawcze, opracowuje plan ewakuacji i dalszego działania).
Dział 6. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach					
6.1. Zaplecze pierwszej pomocy. 6.2. Łańcuch	Uczeń: - wymienia środki przydatne przy udzielaniu pierwszej	Uczeń: - omawia, co powinna zawierać apteczka	Uczeń: - uzasadnia, dlaczego wyposażenie apteczki może ulegać	Uczeń: - sprawdza, w jakich krajach apteczka jest obowiązkowa.	Uczeń: - omawia, co powinna zawierać apteczka w pracowni chemicznej i

<p>przeżycia.</p>	<p>pomocy; - omawia podstawowe zasady postępowania ratownika na miejscu zdarzenia; - mawia zasady zapewnienia bezpieczeństwa; - zna ogniwa łańcucha przeżycia - potrafi wezwać pomoc.</p>	<p>- uzasadnia konieczność użycia kamizelki odblaskowej; - omawia poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia.</p>	<p>modyfikacjom. - wciela się w rolę wzywającego pomoc oraz dyspozytora pogotowia; - omawia schemat wzywania pomocy i rozmowy z dyspozytorem; - potrafi dokonać oceny miejsca zdarzenia oraz je zabezpieczyć.</p>	<p>- wie, jakimi zwrotami posługują się użytkownicy CB radia; - wie, które zwroty mogą okazać się przydatne w trakcie wzywania pomocy; - przedstawia zasady zapewnienia bezpieczeństwa ratownikowi, poszkodowanym i świadkom zdarzenia.</p>	<p>na sali gimnastycznej; - uzasadnia swój wybór; - przygotowuje prezentację na temat łańcucha przeżycia.</p>
<p>6.3. Poszkodowany nieprzytomny.</p>	<p>Uczeń: - potrafi dokonać wstępnej oceny poszkodowanego; - demonstruje sposób oceny funkcji życiowych - zna schemat postępowania z poszkodowanym nieprzytomnym.</p>	<p>Uczeń: - zna konsekwencje utraty przytomności; - wie, dlaczego nieprzytomnemu poszkodowanemu należy udrozić drogi oddechowe; - omawia schemat postępowania z poszkodowanym nieprzytomnym;</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego należy mówić do poszkodowanego w trakcie udzielania mu pomocy;</p>	<p>Uczeń: - wie, w jaki sposób należy zapobiegać skutkom utraty przytomności.</p>	<p>Uczeń: - uzasadnia potrzebę zapewnienia poszkodowanym pomocy psychologicznej.</p>

		- potrafi ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej.			
6.4. Poszkodowany bez czynności życiowych.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi rozpoznać poszkodowanego u którego doszło do nagłego zatrzymania krążenia (NZK); - umie wykonać zgodnie z algorytmem resuscytację krążeniowo-oddechową u osoby dorosłej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego ważne jest jak najszybsze podjęcie resuscytacji; - prawidłowo wykonuje resuscytację krążeniowo – oddechową. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia użycie AED (automatycznego defibrylatora zewnętrznego); - analizuje schemat udzielania pomocy poszkodowanemu nieprzytomnemu pozbawionemu czynności życiowych; - potrafi bezpiecznie obsłużyć AED; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia konieczność odpowiedniego przygotowania poszkodowanego przed użyciem AED; - potrafi wykonać resuscytację krążeniowo - oddechową z wykorzystaniem AED. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje prezentację na temat programu powszechnego dostępu do AED (PAD).
6.5. Urazy kostno-stawowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcia: złamanie, skręcenie, zwichnięcie; - potrafi rozpoznać: złamanie, skręcenie, zwichnięcie. - wymienia przyczyny powstawania tych urazów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady udzielania pierwszej pomocy przy urazach kostnych; - wie, które urazy stanowią największe zagrożenia dla życia i zdrowia; - wymienia rodzaje złamań; - potrafi udzielić pierwszej pomocy osobom ze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, w jakich okolicznościach dochodzi najczęściej do obrażeń klatki piersiowej, głowy i miednicy; - zna sposoby, złagodzenia bólu u poszkodowanego ze złamaniem. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udziela pierwszej pomocy osobom z obrażeniami klatki piersiowej, głowy i miednicy; - omawia mechanizm powstawania urazu biczowego kręgosłupa; - wie, jak należy postępować z poszkodowanym z urazem kręgosłupa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje urazy, na jakie narażony jest kierowca w trakcie wypadku drogowego, w zależności od rodzaju zderzenia; - wymienia ich przyczyny; - omawia sposoby udzielenia pierwszej pomocy.

		złamaniami kończyn.			
6.6. Urazy skórno-naczyniowe.	Uczeń: - zna zasady udzielania pierwszej pomocy w sytuacji zranienia, oparzenia, krwotoku.	Uczeń: - wie, jak dzielimy urazy skórno - naczyniowe; -omawia schemat postępowania przy zranieniach; - zna podział oparzeń; - udziela pierwszej pomocy przy zranieniach; - wyjaśnia różnice między ranami, urazami termicznymi i krwotokiem; - wie, dlaczego opatrunek uciskowy składa się z kilku warstw.	Uczeń: - omawia oparzenia I, II i III stopnia; - udziela pierwszej pomocy przy obrażeniach termicznych; -potrafi udzielić pomocy osobie we wstrząsie pourazowym.	Uczeń: - omawia regułę dziewiątek stosowaną do oceny rozległości oparzeń; - oblicza, ile krwi znajduje się w jego organizmie.	Uczeń: - przygotowuje prezentację dotyczącą postępowania we wstrząsie krwotocznym.
6.7.* Nagle zatrzymanie krążenia u dzieci.	Uczeń: - potrafi dokonać wstępnej oceny i przeprowadzić resuscytację krążeniowo - oddechową u dzieci; - umie udzielić pomocy w przypadku zadławienia u dzieci	Uczeń: - zna najczęstsze przyczyny NZK u dzieci; - potrafi dokonać wstępnej oceny poszkodowanego. - wykonuje resuscytację krążeniowo – oddechową u dzieci.	Uczeń: - potrafi postępować w przypadku zadławienia u dzieci; - uzasadnia użycie AED (automatycznego defibrylatora zewnętrznego) u dzieci;	Uczeń: - potrafi bezpiecznie obsłużyć AED; - potrafi wykonać resuscytację krążeniowo - oddechową u dzieci z wykorzystaniem AED; - zna odmienność postępowania	Uczeń: -przygotowuje plakat przedstawiający algorytm resuscytacji u dzieci zgodny z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (ERC).

				resuscytacyjnego u dzieci.	
6.8.*Resuscytacja krążeniowo-oddechowa u niemowląt.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -potrafi dokonać wstępnej oceny i przeprowadzić resuscytację krążeniowo - oddechową u niemowląt; - umie udzielić pomocy w przypadku zadławienia u niemowląt. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wskazuje przyczyny NZK u niemowląt. - dokonuje wstępnej oceny poszkodowanego. - wykonuje zgodnie z algorytmem resuscytację krążeniowo – oddechową u niemowląt. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi udzielić pomocy w przypadku zadławienia u niemowląt. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykazuje odmienność postępowania resuscytacyjnego u niemowląt. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje prezentację przedstawiającą algorytm resuscytacji u niemowląt zgodny z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (ERC).